

PREHĽAD O ČINNOSTI ÚRADU NA OCHRANU OZNAMOVATEĽOV ZA ROK 2025

ÚRAD NA OCHRANU OZNAMOVATEĽOV je nezávislým štátnym orgánom, ktorý chráni práva a oprávnené záujmy oznamovateľov protispoločenskej činnosti. Fungovanie Úradu na ochranu oznamovateľov, ako aj celkové nastavenie oznamovania a ochrany oznamovateľov na Slovensku, upravuje zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ako orgán príslušný na prijatie oznámení prijíma a preveruje oznámenia, ktoré následne v súčinnosti s oznamovateľom postupuje orgánom príslušným na ich preverenie – prokuratúre alebo správne orgánu.

V agende ochrany úrad prešetruje odvetné opatrenia voči oznamovateľom a rozhoduje vo veciach ich ochrany. Úrad poskytuje poradenstvo a podporu oznamovateľom.

Úrad taktiež poskytuje **poradenstvo zamestnávateľom** pri nastavovaní vnútorných systémov oznamovania a vydáva odborné stanoviská a metodické usmernenia.

V agende dohľadu úrad kontroluje uplatňovanie tohto zákona a má taktiež právomoc udeľovať sankcie za správne delikty a priestupky.

Tento krátky prehľad poskytuje základné štatistiky o fungovaní úradu a širšom spoločenskom kontexte oznamovania.

KRÁTKY PREHĽAD O AKTIVITÁCH

V roku 2025 sa ÚOO zameralo na rozvoj infraštruktúry pre externé oznamovanie. Úrad zorganizoval niekoľko stretnutí a vzdelávanie vybraných správnych orgánov, ktoré sú zo zákona určené na prijímanie a preverovanie oznámení o nezákonnej činnosti odhalenej v súvislosti s výkonom práce, tzv. externých orgánov. Okrem toho ÚOO v tomto smere prehĺbilo spoluprácu s Národným inšpektorátom práce a ďalšími regionálnymi inšpektorátmi. V rámci tejto iniciatívy vznikol aj nový manuál, ktorý sa venuje povinnostiam týchto orgánov pri spravovaní externých whistleblowingových kanálov, ako aj pri udeľovaní statusov chránených oznamovateľ. Úrad sa naďalej venoval aj rozvoju interného whistleblowingu, priniesol nové typy školení pre osoby zodpovedné za manažovanie vnútorných systémov oznamovania. Okrem toho asistoval pri nastavení týchto systémov piatim ústredným orgánom štátnej správy.

Rok 2025 bol na úrade výnimočný vysokým počtom prijatých podnetov, ktorých bolo takmer dvakrát viac ako po predošlé roky. Rovnako rástol aj počet ľudí, ktorí úrad upozornili na odvetné opatrenia za ich oznámenia. Pre tento typ podnetov bol začiatkom roka zavedený samostatný formulár. Na druhej strane, v minulom roku došlo k výraznému poklesu udelených preventívnych ochrán prokuratúrou a správnymi orgánmi v porovnaní s rokmi 2024 a 2023.

Rok 2025 priniesol v činnosti úradu vyšší počet udelených pokút, čo je aj dôsledok rozvoja kontrolnej činnosti z roku 2024. Úrad udelil osem pokút v prvostupňovom konaní v celkovej sume 122 200 eur, z nich pri piatich pokutách sa rozhodovalo aj v druhostupňovom konaní. Všetky rozhodnutia nájdete zverejnené na webe úradu.

ÚOO sa aj v roku 2025 aktívne zapájalo do medzinárodnej spolupráce. Predsedníčka úradu bola zvolená do čela siete európskych štátnych inštitúcií zaoberajúcich sa ochranou oznamovateľov (NEIWA).

ZDROJE ÚDAJOV

Vlastné údaje úradu

Údaje v časti oznámenia a ochrany pochádzajú z činnosti úradu. Informácia o počte udelených ochrán vychádza z upovedomení o poskytnutí ochrany, ktoré je prokurátor alebo správny orgán povinný zaslať úradu. Informácie ohľadom trestných oznámení a podaní na správny orgán sú kombináciou údajov o trestných oznámeniach a podaniach, ktoré podal úrad, a informáciách o podaniach na príslušné orgány, ktoré podali samotní oznamovatelia, s ktorými úrad pracuje.

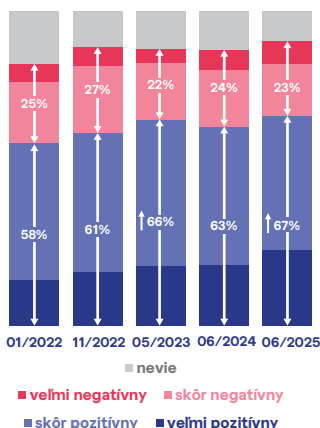
Prieskum verejnej mienky

Jednou z aktivít ÚOO je sledovanie verejnej mienky v oblasti oznamovania a ochrany oznamovateľov. Cieľom je zvyšovanie povedomia o whistleblowingu na Slovensku a o možnostiach ochrany oznamovateľov. Prieskumy verejnej mienky prebiehajú v spolupráci s agentúrou Focus formou osobných rozhovorov na reprezentatívnej vzorke slovenskej populácie od 18 rokov. Zber prebiehal 19.1. – 26.1. 2022 na vzorke 1017, 2.11. až 8.11. 2022 na vzorke 1017, 24.5. až 31.5. 2023 na vzorke 1012, 5.6. – 12.6. 2024 na vzorke 1025 a 2.6. – 9.6. 2025 na vzorke 1034 respondentov.

OZNAMOVANIE A SPOLOČNOSŤ 2025

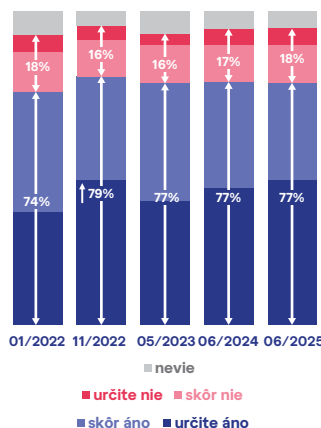
VNÍMANIE OZNAMOVATEĽOV

Predstavte si, že by váš kolega oznámil korupčné správanie alebo podvody iného kolegu či nadriadeného. Aký by ste mali na neho názor?

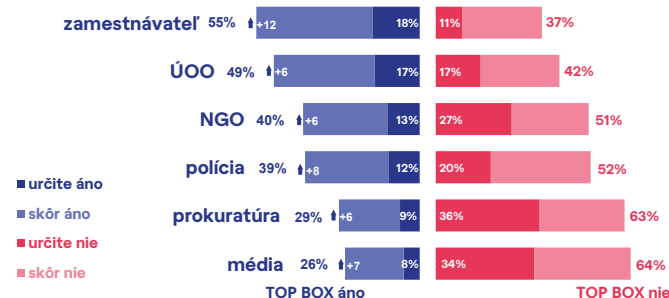
DOPYT PO OCHRANE OZNAMOVATEĽOV

Mal by podľa vášho názoru štát takýmto ľuďom, teda oznamovateľom korupcie a podvodov, poskytovať právnu ochranu cez svoje inštitúcie?

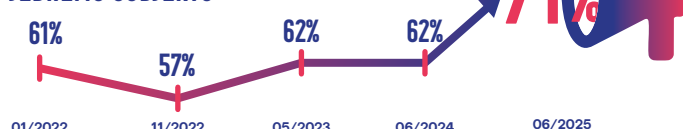

KDE BY SLOVÁCI POTENCIÁLNE OZNÁMILI KORUPCIU (JÚN 2025):

V prípade, že by ste na vašom pracovisku boli svedkom korupcie alebo podvodu, boli by ste ochotný/á oznámiť to:

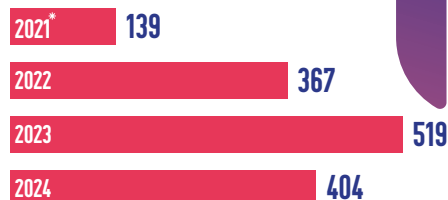
OCHOTA OZNÁMIŤ KORUPCIU A PODVODY ASPOŇ JEDNÉMU SUBJEKTU

OZNÁMENIA A OCHRANA OZNAMOVATEĽA 2025

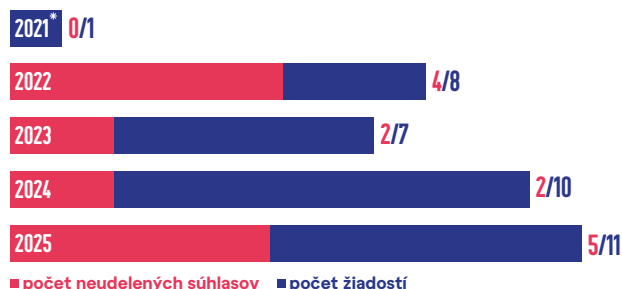
POČET ĽUDÍ, KTORÍ SA OBRÁTILI NA ÚOO

prostredníctvom formulára, telefonickej linky, poštou a ďalšími komunikačnými kanálmi.

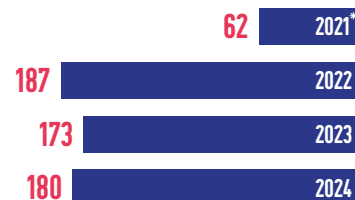
POČET ŽIADOSTÍ ZAMESTNÁVATEĽOV O SÚHLAS S PRACOVNOPRÁVNÝM ÚKONOM

– ak chcel takýto úkon zamestnávateľ uskutočniť voči chránenému oznamovateľovi.

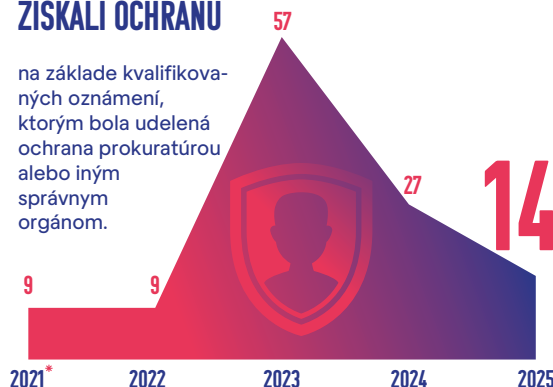
POČET PRIJATÝCH PODNETOV

Podnety, ktoré ÚOO prijal ako orgán príslušný na prijímanie externých oznámení (vrátane odnetov na odvetné opatrenia).

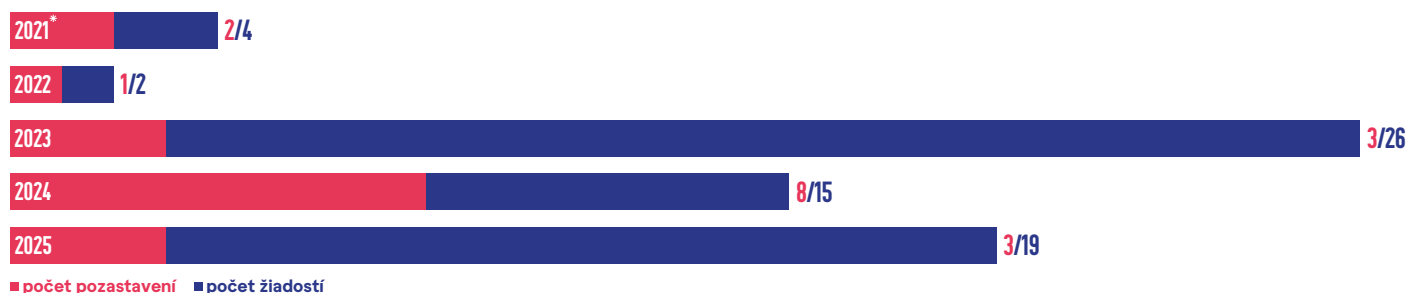
POČET OZNAMOVATEĽOV, KTORÍ ZÍSKALI OCHRANU

na základe kvalifikovaných oznámení, ktorým bola udelená ochrana prokuratúrou alebo iným správnym orgánom.

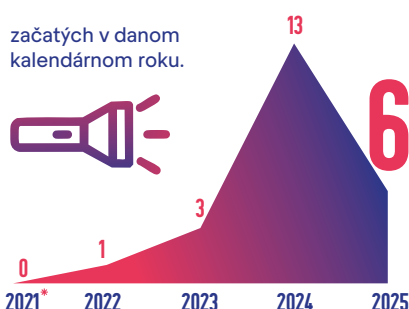
POČET ŽIADOSTÍ OZNAMOVATEĽA O POZASTAVENIE ÚČINNOSTI PRACOVNOPRÁVNÉHO ÚKONU ZAMESTNÁVATEĽA

Pozastavenia negatívnych pracovnoprávných úkonov vykonaných voči oznamovateľom v súvislosti s ich podanými oznámeniami.

POČET KONTROL

začatých v danom kalendárnom roku.

POČET PRÍPADOV

→ s trestným oznámením

POČET PRÍPADOV

→ s podaním na správny orgán

Zahrňa podané trestné oznámenia a podania na správny orgán v súvislosti s prijatými oznámeniami.

POČET KONANÍ ÚRADU

súvisiacich s ochranou oznamovateľov, kontrolnou činnosťou, s udelením pokuty, alebo priestupku, udelením odmeny, ako aj pomoc oznamovateľom pri odvetných opatreniach a oznámeniach a iné.

